

Bruxelles, 5. svibnja 2026.
(OR. en)

8874/26

ECOFIN 569
UEM 159
FIN 626
ECB
EIB

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 4. svibnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: C(2026) 2647 final

Predmet: Obavijest Komisije
Smjernice za države članice o operativnim aspektima povezanim sa
završnom fazom i zaključenjem Mehanizma za oporavak i otpornost

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2026) 2647 final.

Priloženo: C(2026) 2647 final

Bruxelles, 30.4.2026.
C(2026) 2647 final

Obavijest Komisije

**Smjernice za države članice o operativnim aspektima povezanim sa završnom fazom i
zaključenjem Mehanizma za oporavak i otpornost**

Obavijest Komisije

Smjernice za države članice o operativnim aspektima povezanim sa završnom fazom i zaključenjem Mehanizma za oporavak i otpornost

1. OPĆA NAČELA

Mehanizam za oporavak i otpornost privremeni je instrument uveden u kontekstu negativnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19 radi promicanja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije Unije. Cilj mu je poboljšati otpornost, pripravnost na krize, sposobnost prilagodbe i potencijal za rast država članica pružanjem financijske potpore državama članicama za provedbu reformi i ulaganja utvrđenih u njihovim planovima za oporavak i otpornost.

Uredba (EU) 2021/241¹ o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost stupila je na snagu u veljači 2021. Otad je dvaput izmijenjena, Uredbom (EU) 2023/435² o uključivanju ciljeva plana REPowerEU i Uredbom (EU) 2024/795³ o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu („STEP“). Uz nju su donesene dvije delegirane uredbe, u kojima se utvrđuju zajednički pokazatelji⁴ i metodologija za praćenje socijalnih izdataka⁵.

U Komunikaciji „NextGenerationEU – put do 2026.“⁶ od 4. lipnja 2025. Komisija je podsjetila na primjenjivi pravni okvir i relevantne rokove za završnu fazu provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost. U skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost sve ključne etape i ciljne vrijednosti za provedbu reformi i ulaganja moraju biti ostvarene do 31. kolovoza 2026.⁷

U ovim se Smjernicama države članice obavješćuju o završnim koracima provedbe programa do kraja 2026. i primjenjivim postupcima i obvezama nakon 2026. U njima se podsjeća na regulatorni okvir i pružaju dodatne informacije o tome kako Komisija namjerava operacionalizirati ključne aspekte zaključenja Mehanizma. Pojašnjavaju se i obveze država članica u pogledu praćenja, kontrole, revizije i zadržavanja podataka nakon 2026. te navode konačni datumi za obveze izvješćivanja koje se odnose na Mehanizam za oporavak i otpornost.

¹ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost.

² Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ.

³ Uredba (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ te uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241.

⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2106 od 28. rujna 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost utvrđivanjem zajedničkih pokazatelja i detaljnih elemenata tablice pokazatelja za oporavak i otpornost.

⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2105 od 28. rujna 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost definiranjem metodologije za izvješćivanje o socijalnim izdacima.

⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću: NextGenerationEU – put do 2026., COM(2025) 310 final/2.

⁷ Članci 18. i 20. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i članak 2. stavak 4. te, kad je riječ o potpori u obliku zajma, članak 3. stavak 4. odgovarajućih provedbenih odluka Vijeća.

Svrha je ovih Smjernica pomoći nacionalnim tijelima u primjeni Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Za pravno obvezujuće tumačenje prava Unije nadležan je isključivo Sud Europske unije.

2. PRIPREMA ZA ZAKLJUČENJE

2.1. Izmjene planova za oporavak i otpornost

Kako bi se osigurala njihova pravilna provedba, Komisija je svim državama članicama savjetovala da do kraja 2025.⁸ provedu potrebne izmjene svojih planova za oporavak i otpornost. Sve države članice donijele su takve izmjene ili su u postupku njihova donošenja.

Može se dogoditi da zbog objektivnih okolnosti tijekom 2026. određene ključne etape i ciljne vrijednosti više ne budu ostvarive te stoga, u skladu s člankom 21. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, države članice Komisiji mogu dostaviti obrazloženi zahtjev za podnošenje prijedloga o izmjeni odgovarajućih provedbenih odluka Vijeća. Međutim, mogućnost takvih revizija u 2026. ograničena je zbog rokova za provedbu utvrđenih u Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost i praktičnih razloga.

Budući da se ključne etape i ciljne vrijednosti moraju ostvariti do 31. kolovoza 2026., Vijeće neće moći donijeti izmjene planova za oporavak i otpornost nakon 31. kolovoza 2026. Osim toga, Komisija bi samo u slučaju donošenja izmjena prije 31. kolovoza 2026. mogla pravodobno ocijeniti zahtjeve za plaćanje podnesene na temelju takvih revidiranih provedbenih odluka Vijeća i donijeti povezanu odluku o plaćanju kako bi se isplate izvršile do 31. prosinca 2026., u skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

2.2. Podnošenje zahtjeva za izmjene plana za oporavak i otpornost

Kako bi Komisija mogla ocijeniti sve zahtjeve za izmjene plana za oporavak i otpornost i odgovarajućih provedbenih odluka Vijeća u rokovima iz odjeljka 2.1., od država članica očekuje se da eventualne prijedloge izmjena provedbenih odluka Vijeća podnesu najkasnije do 31. svibnja 2026.

Ako se zahtjev za izmjenu podnese nakon tog datuma, Komisija se ne može obvezati da će svoju procjenu dovršiti pravodobno kako bi Vijeće moglo donijeti revidiranu odluku do 31. kolovoza 2026.

⁸ COM(2025) 310, odjeljak 3.1.

3. OBRADA ZAVRŠNIH ZAHTJEVA ZA PLAĆANJE, SUSPENZIJA PLAĆANJA I PONIŠTENJA

3.1. Pravni okvir

U skladu s člankom 20. stavkom 5. točkom (d) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost sve ključne etape i ciljne vrijednosti moraju se ostvariti do 31. kolovoza 2026. Mjere za zadovoljavajuće ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje države članice poduzmu nakon tog datuma ne mogu se uzeti u obzir pri ocjenjivanju zahtjeva za plaćanje.

Komisija će ocijeniti jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti u završnim zahtjevima za plaćanje u zadovoljavajućoj mjeri ostvarene pomoću okvira za ocjenjivanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti na temelju Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost objavljenog 21. veljače 2023.⁹

Svi zahtjevi za plaćanje, uključujući izjave o upravljanju, sažetke provedenih revizija i sve popratne dokaze potrebne za njihovo ocjenjivanje, moraju se dostaviti Komisiji do 30. rujna 2026. Taj je rok u skladu s primjenjivim sporazumima o financiranju i sporazumima o zajmu¹⁰. U izjavi o upravljanju treba navesti i ako je ostvarenje samo djelomično, a u obrazloženju treba navesti sva ograničenja, odstupanja ili elemente koji nisu ostvareni.

Komisija mora izvršiti sva plaćanja do 31. prosinca 2026.¹¹

3.2. Rokovi za podnošenje dokaza i obradu završnih zahtjeva za plaćanje

U skladu s utvrđenim procesima i postupcima za obradu zahtjeva za plaćanje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost krajem 2026. primjenjivat će se sljedeći (okvirni) rokovi za ocjenjivanje zahtjeva za plaćanje.

Nakon što joj se podnesu zahtjevi za plaćanje do 30. rujna 2026., Komisija u skladu s člankom 24. stavkom 3. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost mora u roku od dva mjeseca preliminarno ocijeniti jesu li relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti u zadovoljavajućoj mjeri ostvarene. Komisija te preliminarne ocjene namjerava dostaviti Gospodarskom i financijskom odboru do 20. studenog 2026. Komisija prima na znanje namjeru Gospodarskog i financijskog odbora da svoje mišljenje dostavi do 8. prosinca 2026. (za sve preliminarne ocjene objavljene do 20. studenog 2026.) kako bi Komisija mogla donijeti odluke o odobravanju isplate do 18. prosinca 2026. i izvršiti relevantne isplate do 31. prosinca 2026.¹²

⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću „Dvije godine Mehanizma za oporavak i otpornost: jedinstveni instrument u središtu zelene i digitalne transformacije EU-a”, COM(2023) 99, Prilog I.

¹⁰ Članak 6. sporazuma o financiranju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i članak 7. sporazuma o zajmu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

¹¹ Članak 24. stavak 1. i uvodna izjava 53. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost; vidjeti i članak 3. stavak 9. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 i u njemu navedene iznimke.

¹² U skladu s člankom 24. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i člankom 3. stavkom 9. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020.

Tijekom ocjenjivanja Komisija još uvijek može zatražiti dodatne informacije i/ili provesti provjere i kontrole na licu mjesta, kako je predviđeno člankom 6. stavkom 4. sporazuma o financiranju i člankom 7. stavkom 4. sporazuma o zajmu. Međutim, ne namjerava suspendirati rok za ocjenjivanje dok čeka da države članice dostave dodatne ili ispravljene dokumente ako bi se time dovelo u pitanje dostavljanje preliminarnе ocjene Gospodarskom i financijskom odboru do 20. studenog 2026.

Kako je navedeno u Komunikaciji Komisije „NextGenerationEU – put do 2026.” od 4. lipnja 2025., državama člancima preporučuje se da dobro planiraju i dostave potpune i pouzdane dokaze što je prije moguće i dovoljno na vrijeme kako bi se olakšalo ocjenjivanje i izbjegao opoziv sredstava. Budući da će tijekom razdoblja ocjenjivanja biti iznimno malo vremena za razmjenu informacija između službi Komisije i tijela država članica, dokaze bi trebalo neformalno proslijediti službama Komisije čim budu spremni, čak i prije službenog podnošenja posljednjih zahtjeva za plaćanje. To je posebno važno za ključne etape i ciljne vrijednosti koje se ocjenjuju na temelju uzorka jer je često potrebno više razmjena informacija između države članice i Komisije kako bi se provjerilo jesu li one u zadovoljavajućoj mjeri ostvarene.

3.3. Suspenzije plaćanja i neostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti

Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost utvrđeno je da sve ključne etape i ciljne vrijednosti moraju biti ostvarene do 31. kolovoza 2026. To je relevantno za ključne etape i ciljne vrijednosti za koje su donesene odluke o suspenziji plaćanja.

a) Prije 31. kolovoza 2026.

Za sve ključne etape ili ciljne vrijednosti za koje je plaćanje suspendirano, dotična država članica, kako bi se suspenzija ukinula i isplatio suspendirani iznos, mora poduzeti sve potrebne korektivne mjere u roku od šest mjeseci od odluke o suspenziji, u skladu s člankom 24. stavkom 8. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, a u svakom slučaju najkasnije do 31. kolovoza 2026. (vidjeti odjeljak 3.1.).

Ako je odluka o suspenziji još na snazi 31. kolovoza 2026., dotične države članice trebaju do 30. rujna 2026. dostaviti sve relevantne dokaze da su do 31. kolovoza 2026. poduzele potrebne mjere za zadovoljavajuće ostvarenje predmetnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

b) Nakon 31. kolovoza 2026.

Prema Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost mjere poduzete nakon 31. kolovoza 2026. ne mogu se uzeti u obzir za pozitivnu ocjenu. Stoga pokretanje postupka suspenzije plaćanja, kako je opisano u članku 24. stavcima 6. i 8. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, čija je svrha državama člancima pružiti dovoljno vremena za poduzimanje potrebnih mjera za zadovoljavajuće ostvarenje relevantnih ključnih etapa ili ciljnih vrijednosti u roku od šest mjeseci, nakon tog datuma više nije relevantno. Stoga, ako se nakon 31. kolovoza 2026. ocijeni da neka ključna etapa ili ciljna vrijednost nije u zadovoljavajućoj mjeri ostvarena, Komisija neće pokrenuti postupak suspenzije plaćanja.

Umjesto toga pokrenut će postupak smanjenja utvrđen u članku 24. stavku 8. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, što može dovesti do razmjernog smanjenja financijskog doprinosa i, ako je primjenjivo, zajma. U skladu s okvirom za smanjenja i povrate u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost utvrđenim u Prilogu IV. Obavijesti Komisije o smjernicama za planove za oporavak i otpornost¹³ Komisija će izračunati predmetni iznos primjenom metode za izračun suspenzija plaćanja iz Priloga II. Komunikaciji Komisije od 21. veljače 2023.¹⁴

U skladu s tim Komisija će obavijestiti dotičnu državu članicu da preliminarno smatra da relevantna ključna etapa ili ciljna vrijednost nije u zadovoljavajućoj mjeri ostvarena, a država članica imat će rok od dva mjeseca za očitovanje prije nego što Komisija donese konačnu ocjenu. Usporedno s pokretanjem postupka smanjenja Komisija će nastaviti s donošenjem provedbene odluke kojom se odobrava isplata preostalog iznosa na temelju ocjene preostalih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje su u zadovoljavajućoj mjeri ostvarene (vidjeti prethodni odjeljak).

Ako na temelju očitovanja države članice ne promijeni svoju preliminarnu ocjenu, Komisija će donijeti odluku o smanjenju financijskog doprinosa ili zajma.

Ako Komisija na temelju očitovanja države članice u cijelosti ili djelomično revidira svoju ocjenu, relevantni će se iznos isplatiti, po analogiji, prema postupku opisanom u prethodnom odjeljku. U mjeri u kojoj to bude potrebno Komisija će iskoristiti mogućnost iz uvodne izjave 53. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i članka 3. stavka 9. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. kako bi osigurala da se plaćanja državama članicama mogu izvršiti.

3.4. Postupanje u slučaju poništenja prethodno ostvarenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti

U skladu s člankom 24. stavkom 3. drugom rečenicom Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost „[z]adovoljavajuće ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti podrazumijeva da dotična država članica nije preokrenula mjere povezane s prethodnim zadovoljavajuće ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima”. Komisija je pojasnila primjenu te odredbe u okviru za poništenja u sklopu Mehanizma za oporavak i otpornost donesenom 19. rujna 2023.¹⁵

Budući da su poništenja neodvojivo povezana s ocjenjivanjem zahtjeva za plaćanje, Komisija će se pobrinuti da ili ona sama ili dotična država članica riješi svako poništenje do trenutka završnog plaćanja.

Ako nakon 31. kolovoza 2026. Komisija zaključi da je došlo do poništenja, pokrenut će postupak smanjenja u skladu s člankom 24. stavkom 8. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i

¹³ C/2024/4618.

¹⁴ COM(2023) 99 final, Prilog II.

¹⁵ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost: sljedeći koraci, COM(2023) 545, Prilog II.

otpornost kako bi se stanje proračuna Unije dovelo u stanje kakvo bi bilo da se poništena ključna etapa ili ciljna vrijednost nikad nije smatrala u zadovoljavajućoj mjeri ostvarenom. U skladu s okvirom za poništenja u sklopu Mehanizma za oporavak i otpornost¹⁶ Komisija će izračunati predmetni iznos primjenom metode suspenzije iz Priloga II. Komunikaciji Komisije od 21. veljače 2023.¹⁷

Usporedno s pokretanjem postupka smanjenja Komisija će donijeti provedbenu odluku kojom se odobrava isplata preostalog iznosa na temelju ocjene ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje su u zadovoljavajućoj mjeri ostvarene. To znači da se iznos na koji se odnosi poništenje odbija od iznosa u odluci o završnom plaćanju i da može utjecati na cijeli iznos u odluci o plaćanju.

Država članica imat će rok od dva mjeseca za očitovanje. U očitovanjima treba dokazati da do poništenja nije došlo ili da je država članica poduzela potrebne mjere kako bi se predmetna ključna etapa ili ciljna vrijednost ponovno u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila. Budući da su poništenja povezana s plaćanjima, u obzir će se uzeti mjere koje je država članica poduzela do datuma provedbene odluke Komisije kojom se odobrava plaćanje.

Ako na temelju očitovanja države članice (djelomično) revidira svoju ocjenu da je ključna etapa ili ciljna vrijednost poništena, Komisija će na toj osnovi donijeti odluku o odobrenju isplate dijela ili cijelog preostalog iznosa plaćanja. U mjeri u kojoj to bude potrebno Komisija će iskoristiti mogućnost iz uvodne izjave 53. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i članka 3. stavka 9. Uredbe Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. kako bi osigurala da se plaćanja državama članicama mogu izvršiti.

Ako Komisija trenutku donošenja provedbene odluke kojom se odobrava plaćanje ili slanja obavijesti o tome da poništenje utječe na cijeli iznos plaćanja i dalje bude smatrala da su jedna ili više ključnih etapa ili ciljnih vrijednosti poništene, donijet će odgovarajuću odluku o smanjenju.

U tom kontekstu države članice trebale bi 2026. aktivno pratiti rizik od poništenja kako bi se izbjeglo da poništenja utječu na ocjenu posljednjih zahtjeva za plaćanje.

Komisija će također od 2027. u okviru europskog semestra nastaviti na godišnjoj osnovi pratiti provedbu preporuka za pojedine zemlje, uključujući one koje se odnose na mjere u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

3.5. Završne izjave o upravljanju i završni sažeci revizija

Člankom 22. stavkom 2. točkom (c) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost utvrđeno je da se uz zahtjev za plaćanje moraju priložiti izjava o upravljanju i sažetak revizija. Shodno tome, u skladu s konačnim rokom za podnošenje zahtjeva za plaćanje države članice dužne su do 30. rujna 2026. dostaviti završne izjave o upravljanju i završne sažetke revizija kao prilog posljednjem zahtjevu za plaćanje.

¹⁶ COM(2023) 545 final, Prilog II.

¹⁷ COM(2023) 99 final, Prilog II.

Države članice pozivaju se da pri planiranju nacionalnih revizija 2026. uzmu u obzir broj ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje planiraju uključiti u posljednji zahtjev za plaćanje kako bi osigurale odgovarajući obuhvat revizije i pružile pravodobno jamstvo za završnu izjavu o upravljanju.

Nakon dostave izjava o upravljanju ili sažetaka revizija kao priloga posljednjem zahtjevu za plaćanje više neće biti potrebno dostavljati izjave o upravljanju ili sažetke revizija. Međutim, kako je navedeno u odjeljku 6., države članice i dalje će biti obvezne provoditi kontrole i revizije te izvještavati o njihovim rezultatima, kao i o nepravilnostima ili sumnjama na nepravilnosti u skladu s člankom 22. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Osim toga, države članice moraju službama Komisije dostaviti i sve *ex post* rezultate u pogledu ključnih etapa i ciljnih vrijednosti ostvarenih nakon podnošenja posljednjeg zahtjeva za plaćanje i nakon posljednjeg plaćanja.

4. FINANCIJSKO UPRAVLJANJE PRI ZAKLJUČENJU

4.1. Rano poravnanje pretfinanciranja

Ako je država članica primila pretfinanciranje u skladu s člankom 13. ili člankom 21.d Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost, odgovarajući iznos pretfinanciranja proporcionalno se odbija od naknadnih plaćanja financijskog doprinosa i zajmova na temelju iznosa isplate. Države članice mogu zatražiti da se od zahtjeva za plaćanje odbiju dodatni iznosi kako bi se pretfinanciranje ranije poravnalo. Mehanizam poravnanja utvrđen je u članku 5. sporazuma o financiranju i članku 6. sporazuma o zajmu.

Države članice trebale bi osigurati da se svi iznosi pretfinanciranja iz svih dostupnih izvora financiranja (tj. iz instrumenta NextGenerationEU, dražbi emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama i prijenosa iz pričuve za prilagodbu Brexitu) u potpunosti poravnaju do 31. prosinca 2026. Prema sporazumima o financiranju iznosi koji se ne poravnaju do tog datuma moraju se vratiti. U skladu sa sporazumima o zajmu iznosi koji se ne poravnaju do tog datuma odmah dospjevaju na naplatu, a Komisija ih može naplatiti prebijanjem s bilo kojim potraživanjem države članice u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ili drugog programa EU-a.

Kako bi se smanjila potreba za takvim povratima, državama članicama preporučuje se da zatraže poravnanje cijelog nepodmirenog iznosa pretfinanciranja prije podnošenja posljednjeg zahtjeva za plaćanje. Takvim ranim poravnanjem pojednostavnit će se financijsko zaključenje Mehanizma za oporavak i otpornost i za države članice i za Komisiju, smanjiti administrativna složenost u završnoj ključnoj fazi provedbe i ublažiti rizici povezani s mogućim povratima ili prijevremenim otplatama. U širem smislu time će se doprinijeti dobrom financijskom upravljanju tako što će se pri zaključivanju bolje uskladiti isplate i potrebe za financiranjem. Time bi se smanjio i učinak na nacionalne proračune jer ne bi bilo potrebe za povratom neporavnane razlike nakon zaključenja Mehanizma za oporavak i otpornost.

4.2. Konačni opozivi zbog nedovoljne provedbe pri zaključenju Mehanizma za oporavak i otpornost

I za financijske doprinose i za zajmove, svaki neiskorišteni iznos doprinosa EU-a na temelju sporazuma o financiranju i sporazuma o zajmu dodijeljen državi članici bit će opozvan nakon ispunjavanja svih relevantnih pravnih obveza i obveza plaćanja. Za takav opoziv nije potrebna izmjena sporazuma o financiranju i sporazuma o zajmu. Postupak opoziva ovisi o tome koji se od triju izvora financiranja u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost opoziva.

Točnije:

1. kad je riječ o financijskim doprinosima i zajmovima u okviru instrumenta NextGenerationEU, Komisija će opozvati svaki iznos dodijeljen određenoj državi članici koji nije isplaćen do 31. prosinca 2026., ovisno o preostalim obvezama ili postupcima s mogućim financijskim učinkom;

2. kad je riječ o sredstvima prenesenima iz pričuve za prilagodbu Brexitu, Komisija će opozvati svaki iznos dodijeljen određenoj državi članici koji nije isplaćen do 31. prosinca 2026., ovisno o preostalim obvezama ili postupcima s mogućim financijskim učinkom;

3. kad je riječ o sredstvima stavljenima na raspolaganje na dražbama emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama, Komisija će opozvati svaki iznos dodijeljen određenoj državi članici koji nije isplaćen do 31. prosinca 2026., ovisno o preostalim obvezama ili postupcima s mogućim financijskim učinkom.

5. OBVEZE IZVJEŠĆIVANJA

Iako je u Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost određen krajnji datum za provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost, ni u toj uredbi ni u povezanim dvjema delegiranim uredbama nisu određeni datumi prestanka obveza izvješćivanja. Kako bi se administrativni poslovi povezani s prikupljanjem podataka sveli na najmanju moguću mjeru, a istodobno osigurala potrebna transparentnost i dostupnost podataka za *ex post* evaluaciju Mehanizma za oporavak i otpornost, Komisija očekuje od država članica da nakon 2026. izvješćuju samo u vrlo ograničenim okolnostima, kako je navedeno u sljedećim odjeljcima.

5.1. Završno polugodišnje izvješćivanje o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima

U skladu s člankom 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2106 države članice svake godine najkasnije do 30. travnja odnosno 15. listopada izvješćuju o napretku u provedbi svojih planova za oporavak i otpornost. Međutim, s obzirom na to da se ključne etape i ciljne vrijednosti moraju ostvariti do 31. kolovoza 2026. te da se posljednji zahtjevi za plaćanje moraju podnijeti do 30. rujna 2026., Komisija će dotad već biti upoznata sa stajalištem države članice o napretku u ostvarenju svih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz planova za oporavak

i otpornost. Prema tome bi dostava izvješća 15. listopada 2026. bila suvišna. Stoga bi posljednji krug izvješćivanja trebao trajati do 30. travnja 2026.

5.2. Završno polugodišnje izvješćivanje o zajedničkim pokazateljima

U skladu s člankom 29. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i člankom 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2106 države članice dužne su dvaput godišnje, do 28. veljače i 31. kolovoza, izvijestiti o zajedničkim pokazateljima.

S obzirom na važnost zajedničkih pokazatelja za praćenje ostvarenja i rezultata, kašnjenja u prikupljanju podataka i potrebu za prikupljanjem najboljih dostupnih podataka za *ex post* evaluaciju koju treba provesti do 31. prosinca 2028., države članice moraju 2027. dvaput izvijestiti o zajedničkim pokazateljima i dostaviti završno izvješće o zajedničkim pokazateljima u veljači 2028. U završnom krugu izvješćivanja države članice moraju objediniti sve prethodno procijenjene vrijednosti. Ako to nije moguće, države članice moraju dostaviti konačnu procjenu i objašnjenje primijenjene metodologije.

5.3. Završno izvješćivanje o 100 krajnjih primatelja koji primaju najveći iznos sredstava

U skladu s člankom 25.a Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost države članice dužne su dvaput godišnje izvijestiti o 100 krajnjih primatelja koji primaju najveći iznos sredstava u okviru planova za oporavak i otpornost. U skladu sa smjernicama Komisije sve države članice moraju ažurirati podatke objavljene na njihovim nacionalnim portalima najmanje dvaput godišnje te ih se poziva da te ažurirane podatke dostave Komisiji zajedno s polugodišnjim izvješćima u travnju i listopadu.

Zbog mogućih kašnjenja u prikupljanju podataka i kako bi se pružile informacije o krajnjoj upotrebi sredstava, države članice moraju nastaviti ažurirati svoje nacionalne portale dvaput godišnje i Komisiji dostaviti posljednje polugodišnje ažurirane podatke o krajnjim primateljima u travnju 2028.

Osim toga, u skladu s člankom 25.a stavkom 4. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost države članice moraju održavati nacionalne portale barem do 31. prosinca 2028., pri čemu moraju poštovati svoju obvezu brisanja svih osobnih podataka iz objavljenog skupa podataka dvije godine nakon završetka financijske godine u kojoj su financijska sredstva isplaćena dotičnim krajnjim primateljima.

5.4. Daljnje izvješćivanje o rashodima povezanim s klimom

U skladu sa Zaključcima Vijeća o zelenim obveznicama instrumenta Next Generation EU 7817/21¹⁸ Komisija dio isplata u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost financira zelenim obveznicama instrumenta NextGenerationEU na temelju čvrstog i vjerodostojnog okvira koji

¹⁸ Zaključci Vijeća o zelenim obveznicama instrumenta Next Generation EU – odobrenje (2021.), 7817/21.

uključuje obvezu izvješćivanja o korištenju prihoda. U skladu s tim, člankom 7. sporazuma o financiranju i člankom 8. sporazuma o zajmu od država članica koje podnose zahtjev za plaćanje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost zahtijeva se da izvješćuju o kumulativnim rashodima za reforme i ulaganja s pozitivnim klimatskim pokazateljem, što je temelj za Komisijino izvješćivanje o korištenju prihoda ostvarenih izdavanjem zelenih obveznica. Provedba nekih od tih mjera na nacionalnoj razini možda će se nastaviti i nakon 2026. Države članice stoga bi trebale nastaviti izvješćivati o kumulativnim rashodima za reforme i ulaganja s klimatskom oznakom sve dok prijavljeni iznosi ne budu odgovarali procijenjenim troškovima za određenu mjeru ili podmjeru kojoj je dodijeljen pozitivan klimatski koeficijent ili dok se više ne budu očekivali daljnji rashodi ili do 31. prosinca 2031., ovisno o tome što nastupi ranije. Ta bi izvješća trebala dostavljati barem dvaput godišnje (do kraja lipnja i do kraja prosinca). Ako nema promjena ili ako su rashodi za mjeru zaključeni i ne očekuju se dodatni rashodi, i to bi trebalo priopćiti. Komisija će nastaviti stavljati na raspolaganje alat za izvješćivanje u tu svrhu.

6. KONTROLA, REVIZIJA I ZADRŽAVANJE PODATAKA NAKON 2026.

Sporazumima o financiranju i zajmu koje su Komisija i države članice potpisale radi provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost od država članica zahtijeva se da poduzmu određene mjere za zaštitu financijskih interesa Unije¹⁹. Te odgovornosti uključuju *ex ante* i *ex post* kontrole i revizije, kao i obveze vođenja evidencije i izvješćivanja. U skladu s člankom 22. stavkom 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost države članice mogu se osloniti na svoje redovne nacionalne sustave upravljanja proračunom.

Obveza država članica da štite financijske interese Unije primjenjuje se na mjere koje se podupiru u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost neovisno o vremenu isplata koje Unija izvrši državama članicama, što znači i nakon 2026.

Komisija podsjeća da se odredbe Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost primjenjuju samo na reforme i ulaganja navedene u relevantnim provedbenim odlukama Vijeća. Komisija nadalje podsjeća da se odredbe Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost primjenjuju na sve troškove nastale provedbom određene mjere u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost koja je navedena u relevantnoj provedbenoj odluci Vijeća, pri čemu nisu relevantni troškovi koji su prvotno procijenjeno ili predviđeni u proračunu.

6.1. Daljnja provedba nacionalnih kontrola i revizija

Obveze iz sporazuma o financiranju i, ako je primjenjivo, sporazuma o zajmu potpisanih između Komisije i država članica nemaju datum isteka. Kad je riječ o nacionalnim kontrolama i revizijama nakon 2026., Komisija posebno ističe sljedeće obveze.

U skladu s trećim i četvrtim ključnim zahtjevom iz sporazumâ o financiranju i zajmu države članice obvezne su uvesti **odgovarajuće mjere i postupke za ostvarenje ključnih etapa i**

¹⁹ Članak 11. stavak 1. sporazuma o financiranju i članak 20. stavak 1. sporazuma o zajmu.

ciljnih vrijednosti te osiguranje točnosti dostavljenih informacija, što uključuje *ex ante* i *ex post* kontrole i revizije. Dok se sve *ex ante* kontrole moraju provesti prije podnošenja zahtjeva za plaćanje, kad je riječ o *ex post* kontrolama ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, ako se ne dovršene do podnošenja zahtjeva za plaćanje, države članice potiče se da ih dovrše do posljednjeg plaćanja, a najkasnije do prvog tromjesečja 2027. Potiče ih se i da rezultate dostave Komisiji čim budu dostupni.

Države članice moraju, u skladu s člankom 22. stavkom 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost²⁰ te prvim i drugim ključnim zahtjevom, osigurati djelotvorne i učinkovite ***ex ante* kontrole radi zaštite financijskih interesa Unije**. To uključuje kontrole prije nego što države članice izvrše bilo kakva plaćanja povezana s mjerama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (tj. plaćanja ugovarateljima, krajnjim primateljima itd.). Obveza provođenja tih *ex ante* kontrola traje sve dok država članica ne izvrši sva takva plaćanja, čak i ako to bude nakon 2026. Za posebne slučajeve financijskih instrumenata, programa subvencija i dokapitalizacije, za koje su države članice potpisale pravne sporazume u skladu sa zahtjevima iz relevantne provedbene odluke Vijeća, uključujući odredbe o zaštiti financijskih interesa Unije, od država članica očekuje se da osiguraju provedbu tih mjera u skladu s tim pravnim sporazumima i svim obvezama u pogledu kontrole i revizije koje iz njih proizlaze.

Osim *ex ante* kontrola, države članice moraju, u skladu s člankom 22. stavkom 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost i prvim, drugim i petim ključnim zahtjevom, nastaviti provoditi ***ex post* kontrole te odgovarajuće i neovisne revizije kako bi se zaštitili financijski interesi Unije**. Takve *ex post* kontrole i revizije uključuju kontrole i revizije provedene nakon što država članica izvrši bilo koje plaćanje povezano s mjerama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, a osobito se odnose na sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa te dvostrukog financiranja. Države članice moraju provoditi takve *ex post* kontrole i revizije dok ne ispune svoje obveze. Od država članica očekuje se da *ex post* kontrole i revizije radi zaštite financijskih interesa Unije uključe i u planiranje relevantnih nacionalnih tijela sve dok države članice ne izvrše sva plaćanja povezana s mjerama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i dok se u vezi s njima ne provedu takve kontrole i revizije, u pravilu na temelju procjene rizika. Kontrole i revizije koje se temelje na riziku trebale bi biti usmjerene na određena visokorizična područja (tj. sukob interesa, prijevaru, korupciju, dvostruko financiranje) ili određene visokorizične slučajeve. S tim povezane planirane *ex post* kontrole i revizije trebale bi se provesti 2027. te potencijalno 2028.

Osim planiranog rada na *ex post* kontrolama i revizijama, države članice moraju i dalje reagirati na prijavljene nepravilnosti, posebno one koje se odnose na prijevaru, korupciju i sukob interesa, te i ubuduće istraživati takve slučajeve povezane s mjerama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

²⁰ U članku 22. stavku 1. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost navodi se sljedeće: „Pri provedbi Mehanizma države članice, kao korisnice ili zajmoprimateljice sredstava u okviru Mehanizma, poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi zaštitile financijske interese Unije te kako bi osigurale da je upotreba sredstava u vezi s mjerama koje se podupiru Mehanizmom u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, osobito u pogledu sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevara, korupcije i sukoba interesa.”

Države članice moraju, u skladu s drugim ključnim zahtjevom, nastaviti poduzimati odgovarajuće mjere za povrat zloupotrijebljenih sredstava.

Kako je navedeno u odjeljku 3.5., nakon podnošenja završnog zahtjeva za plaćanje više nije potrebno dostavljati izjave o upravljanju ili sažetke revizija. Međutim, države članice dužne su Komisiji dostaviti rezultate svojih kontrola i revizija putem platforme „EU SEND”²¹ čim postanu dostupni, osim ako Komisija zatraži drukčije. Komisija može provesti revizije kako bi provjerila ispunjavaju li države članice i dalje prethodno navedene obveze.

Komisija je svaki nacionalni sustav kontrole ocijenila primjerenim u skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Iako nisu obvezne nakon 2026. zadržati točno one strukture koje je Komisija ocijenila, a koje su se koristile tijekom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost od 2021. do 2026., države članice moraju se pobrinuti da uspostavljene strukture budu primjerene s obzirom na njihove obveze i funkcije. Odluku o strukturama koje će se zadržati nakon 2026. donose države članice, uzimajući u obzir, na primjer, intenzitet kontrola koje treba provesti i troškovnu učinkovitost. Od država članica očekuje se da obavijeste Komisiju o svim promjenama jedinstvene kontaktne točke, u skladu s člankom 14. sporazuma o financiranju i prvim ključnim zahtjevom. Očekuje se da će ta jedinstvena kontaktna točka koordinirati odgovor na sve zahtjeve Komisije, EPPO-a, OLAF-a, Europskog revizorskog suda ili drugih relevantnih tijela i daljnje postupanje u vezi s njima.

6.2. Zadržavanje i pristup podacima

U nekoliko se odredaba od država članica zahtijeva da zadrže i osiguraju pristup podacima koji se odnose na mjere u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, a to vrijedi i za razdoblje nakon 31. prosinca 2026. Točnije:

- člankom 11. stavkom 1. točkom (c) sporazuma o financiranju i člankom 20. stavkom 1. točkom (c) sporazuma o zajmu od država članica zahtijeva se da prikupe i osiguraju pristup podacima o primateljima financijskih sredstava, ugovarateljima, podugovarateljima i stvarnim vlasnicima,
- člankom 11. stavkom 1. točkom (d) sporazuma o financiranju i člankom 20. stavkom 1. točkom (d) sporazuma o zajmu od država članica zahtijeva se da vode evidenciju u skladu s člankom 133. Financijske uredbe²²,
- člankom 12. stavkom 2. sporazuma o financiranju i člankom 21. stavkom 2. sporazuma o zajmu utvrđeni su dodatni zahtjevi, odnosno obveza čuvanja i dostavljanja odgovarajuće popratne dokumentacije kojom se dokazuje da je plan za oporavak i otpornost pravilno proveden, da je njegova provedba u skladu s obvezama iz sporazuma

²¹ EU SEND je internetska platforma za razmjenu koja omogućuje siguran prijenos dokumenata između Komisije i vanjskih dionika.

²² Članak 133. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (preinaka), SL L, 2024/2509, 26.9.2024., str. 1.; zamjenjuje članak 132. prethodne verzije Financijske uredbe.

o financiranju i sporazuma o zajmu te da su ključne etape i ciljne vrijednosti navedene u relevantnoj provedbenoj odluci Vijeća u zadovoljavajućoj mjeri ostvarene.

U skladu s člankom 133. Financijske uredbe (preinaka) i člankom 12. sporazuma o financiranju i člankom 21. sporazuma o zajmu podaci bi se trebali zadržavati pet godina od datuma završnog plaćanja. Kako bi se osigurao dosljedan pristup, Komisija poziva sve države članice da podatke zadrže i pobrinu se da budu dostupni barem do 31. prosinca 2031. Nadalje, u skladu s člankom 133. stavkom 2. Financijske uredbe podaci, evidencije i dokumenti koji se odnose na revizije, žalbe, sudske sporove i potraživanja povezana s pravnim obvezama ili koji se odnose na istrage OLAF-a čuvaju se do zaključenja takvih revizija, žalbi, sudskih sporova, potraživanja ili istraga. Ako se to zatraži u kontekstu revizija, provjera ili istraga, te će podatke trebati dostaviti Komisiji, Europskom uredu za borbu protiv prijevара („OLAF”), Europskom revizorskom sudu i Uredu europskog javnog tužitelja („EPPO”).

6.3. Daljnja provedba EU-ovih kontrola, revizija i istraga

U skladu s uvjetima sporazuma o financiranju i sporazuma o zajmu²³ Komisija će nastaviti koristiti svoja prava provođenja pregleda, preispitivanja, provjera i revizija provedbe planova za oporavak i otpornost do pet godina nakon završnog plaćanja.

Te kontrolne aktivnosti odnose se na informacije i obrazloženja dostavljene da bi se dokazalo da su ključne etape i ciljne vrijednosti u zadovoljavajućoj mjeri ostvarene te na sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevара, korupcije i sukoba interesa kojima se šteti financijskim interesima Unije, uključujući primjenu članka 11. sporazuma o financiranju i primjenu članka 4. stavka 2. sporazuma o financiranju u vezi s dvostrukim financiranjem. Nadalje, kako je predviđeno člankom 12. stavkom 3. sporazuma o financiranju i člankom 21. stavkom 3. sporazuma o zajmu, OLAF, EPPO i Europski revizorski sud mogu koristiti svoja prava.

Uz obvezu zadržavanja i osiguravanja pristupa podacima, evidencijama i dokumentima (odjeljak 6.1.), države članice obvezne su i surađivati u navedenim pregledima, preispitivanjima, provjerama, revizijama i istragama. U skladu s tim države članice dužnosnicima Komisije, OLAF-a, Europskog revizorskog suda i, ako je primjenjivo, EPPO-a odobravaju pristup lokacijama i prostorima u kojima su se provodila ulaganja i reforme financirane u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te svim krajnjim primateljima isplaćenih sredstava nameću slične obveze. Države članice dužne su odrediti jedinstvenu kontaktnu točku (vidjeti odjeljak 6.1.) ili posebnu kontaktnu točku za odgovaranje na upite ili olakšavanje kontakta u kontekstu prethodno navedenih pregleda, preispitivanja, provjera, revizija i istraga nakon 2026.

Komisija će nastaviti pratiti provedbu preporuka na temelju revizija koje izda nakon 31. prosinca 2026., kao i preporuka izdanih prije tog datuma koje još nisu provedene. Komisija će nastaviti koristiti svoje pravo osiguranja povrata sredstava u slučajevima utvrđenima u

²³ Članak 12. sporazuma o financiranju i članak 21. sporazuma o zajmu.

okviru za „smanjenja i povrate u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost”²⁴. Komisija će prema potrebi osigurati djelotvornu provedbu financijskih preporuka OLAF-a.

6.4. Daljnje prijavljivanje (sumnji na) nepravilnosti

Iako države članice trenutačno moraju izvješćivati Komisiju o nepravilnostima ili sumnjama na nepravilnosti u okviru izjava o upravljanju i sažetaka revizija koji se prilažu zahtjevima za plaćanje, nakon posljednjeg zahtjeva za plaćanje više se neće podnositi izjave o upravljanju. Stoga, kako bi se osiguralo da se (sumnje na) nepravilnosti nastave prijavljivati i nakon podnošenja završnog zahtjeva za plaćanje, Komisija poziva države članice da u tu svrhu koriste sustav za upravljanje nepravilnostima. Osim toga, države članice pozivaju se da o svim takvim slučajevima izvješćuju i Glavnu upravu za gospodarske i financijske poslove (GU ECFIN) putem platforme „EU SEND”²⁵.

Nadalje, u skladu s odredbama Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 o OLAF-u²⁶ države članice obvezne su provoditi odgovarajuće postupke kako bi osigurale da se mogući slučajevi prijave, korupcije ili sve ostale nezakonite aktivnosti kojima se šteti financijskim interesima Unije prijave OLAF-u u svrhu istrage²⁷. Stoga se nakon podnošenja posljednje izjave o upravljanju i posljednjeg sažetka revizija takvi slučajevi i dalje moraju prijavljivati OLAF-u bez odgode i vremenskog ograničenja. Naime, s obzirom na članak 325. UFEU-a i na temelju članka 8. stavka 3. Uredbe o OLAF-u, države članice dužne su, osim ako je to u suprotnosti s nacionalnim pravom, bez odgode proslijediti OLAF-u, na njegov zahtjev ili na vlastitu inicijativu, sve informacije, dokumente ili podatke koji se smatraju relevantnima za borbu protiv prijevera, korupcije ili sve ostale nezakonite aktivnosti kojima se šteti financijskim interesima Unije.

Osim toga, države članice koje sudjeluju u pojačanoj suradnji za potrebe EPPO-a obvezne su EPPO-u prijaviti sumnju na kažnjivo postupanje u skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU) 2017/1939²⁸. Prijave svakog postupanja koje bi moglo činiti kazneno djelo iz nadležnosti EPPO-a treba podnositi putem posebne IT platforme EPPO-a.

U skladu s člankom 36. stavkom 8. Financijske uredbe države članice obvezne su dostaviti informacije o činjenicama i nalazima utvrđenima u kontekstu pravomoćnih presuda ili konačnih upravnih odluka s obzirom na razloge iz članka 138. stavka 1. točke (c) podtočke iv. i točke (d) Financijske uredbe, kad saznaju za takve informacije. Komisija potiče države članice da u tu svrhu koriste sustav za upravljanje nepravilnostima.

²⁴ C/2024/4990 Obavijest Komisije – Ažurirane Smjernice za planove za oporavak i otpornost, Prilog IV.

²⁵ GU ECFIN uspostaviti će poseban kanal kako bi svaka država članica mogla koristiti tu platformu za prijavljivanje slučajeva sumnje na prijeveru.

²⁶ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevera (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999.

²⁷ Izvješća za potrebe istrage treba slati jedinstvenoj kontaktnoj točki OLAF-a e-poštom (OLAF-FMB-SPE@ec.europa.eu).

²⁸ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”).